

UCHWAŁA NR IX/264/19

RADY MIASTA GDYNI

z dnia 22 maja 2019 r.

w sprawie ustalenia przepisów porządkowych dla pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15, art. 40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. : Dz. U. z 2019 r., poz. 506), oraz na podstawie art.15 ust.5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jedn. : Dz. U. z 2017 r., poz.1983, z późniejszymi zmianami¹⁾

uchwała się, co następuje:

Rozdział 1.

Postanowienie ogólne

§ 1. 1. Wsiadanie i wsiadanie do pojazdu jest tylko po zatrzymaniu się pojazdu na przystanku znajdującym się na obszarze funkcjonowania sieci Zarządu Komunikacji Miejskiej w Gdyni.

2. Pasażer w celu zatrzymania pojazdu na przystanku na żądanie, chcąc wsiąść do pojazdu powinien podnieść rękę, a chcąc wysiąść z pojazdu powinien nacisnąć przycisk lub poinformować kierowcę o swoim zamiarze, z wyprzedzeniem umożliwiającym bezpieczne zatrzymanie pojazdu.

3. Pasażer stojący w pojeździe powinien trzymać się uchwytów.

4. Pasażer, który zajmuje miejsce z napisem lub symbolem "miejsce dla inwalidy lub osoby starszej" oraz „miejsce dla osoby z dzieckiem na ręku" zobowiązany jest zwolnić to miejsce w przypadku zgłoszenia się osoby, dla której miejsce jest przeznaczone.

§ 2. 1. Pasażer nieposiadający ważnego biletu okresowego lub uprawnień do przejazdu bezpłatnego po wejściu do pojazdu powinien niezwłocznie skasować bilet jednorazowy.

2. Pasażer, który zamierza nabyć karnet biletowy u kierującego pojazdem i wykorzystać go w danym pojeździe, zobowiązany jest wejść do pojazdu przednimi drzwiami, niezwłocznie dokonać zakupu i skasować karnet w najbliższym kasowniku. W przypadku wejścia innymi drzwiami pasażer zobowiązany jest oczekiwać na zakup stojąc przy kabinie kierowcy.

§ 3. W przypadku awarii lub uszkodzenia pojazdu pasażerowi posiadającemu bilet jednorazowy przysługuje prawo kontynuowania podróży na podstawie tego biletu następnym pojazdem jadącym w tym samym kierunku.

§ 4. Znalazca rzeczy zagubionej w pojeździe powinien przekazać tę rzecz kierującemu pojazdem. Informacji o rzeczach znalezionych udziela infolinia ZKM.

Rozdział 2.

Postanowienia szczegółowe

§ 5. Zabronione jest:

- 1) prowadzenie rozmów z prowadzącym pojazd w czasie jazdy,
- 2) zanieczyszczanie i zaśmiecanie pojazdu oraz niszczenie znajdujących się w nim urządzeń,
- 3) spożywanie artykułów żywnościowych mogących zanieczyścić odzież innych pasażerów,
- 4) umieszczanie na miejscach siedzących zwierząt lub przedmiotów mogących je uszkodzić lub zanieczyścić,
- 5) palenie tytoniu, wyrobów tytoniowych i używanie tzw. e-papierosów oraz spożywanie wszelkich napojów alkoholowych,

¹⁾zmiany: Dz. U. z 2018 r. poz. 2244

- 6) zakłócanie spokoju w pojeździe,
- 7) zachowywanie się niezgodne z zasadami współżycia społecznego,
- 8) nieuzasadnione dawanie sygnału zatrzymania lub nieuzasadnione awaryjne otwieranie drzwi,
- 9) opieranie się o drzwi w czasie jazdy.

§ 6. Ze środków komunikacji miejskiej nie mają prawa korzystać:

- 1) osoby nietrzeźwe,
- 2) osoby mogące zanieczyścić ubrania innych pasażerów,
- 3) osoby o widocznych objawach choroby zakaźnej,
- 4) osoby wzbudzające odrazę brudem lub niechlujstwem,
- 5) osoby zagrażające bezpieczeństwu innych pasażerów (na łyżworolkach, wrotkach, łyżwach itp.),

§ 7. Zakazane jest przewożenie środkami komunikacji miejskiej:

- 1) materiałów łatwopalnych, wybuchowych lub cuchnących,
- 2) przedmiotów blokujących przejście, zagrażających bezpieczeństwu ruchu i mogących spowodować uszkodzenie pojazdu,
- 3) bagażu innego niż podręczny,
- 4) nabitej broni (nie dotyczy to osób, które pełniąc służbę publiczną lub wojskową obowiązane są mieć przy sobie broń nabitą odpowiednio zabezpieczoną).

Rozdział 3.

Zasady przewozu wózków, zwierząt, bagażu ręcznego, nart i rowerów

§ 8. 1. Wózek dziecięcy lub inwalidzki należy ustawić w wyznaczonym miejscu w pojeździe i odpowiednio zabezpieczyć go, a następnie należy uczynić bezpiecznym przewóz w nim dziecka lub osoby z niepełnosprawnością.

2. Przewóz wózków inwalidzkich o napędzie akumulatorowym dozwolony jest tylko w pojazdach z rampą wjazdową, po jej udostępnieniu przez obsługę.

3. Kierowcę należy poinformować o konieczności udostępnienia rampy przed zatrzymaniem się pojazdu na przystanku.

§ 9. 1. Zwierzę domowe musi być trzymane na ręku lub smyczy i w kagańcu lub w klatce lub w odpowiednio przystosowanym pojemniku.

2. Pies asystujący osobie niepełnosprawnej może podróżować bez kagańca i bez smyczy, musi natomiast posiadać uprząż. Osoba niepełnosprawna podróżująca z psem asystującym musi posiadać certyfikat potwierdzający status psa asystującego i zaświadczenie o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych.

§ 10. 1. Bagaż podręczny nie może zajmować miejsca siedzącego przeznaczonego dla pasażera.

2. Pasażer na żądanie współpasażerów powinien zdjąć plecak; z żądaniem takim może wystąpić także kierowca lub kontroler biletów.

§ 11. 1. Narty mogą być przewożone w pojeździe wyłącznie w pokrowcach.

2. Pasażer zobowiązany jest do zapewnienia nadzoru nad przewożonym bagażem (w tym również rowerem i urządzeniem transportu osobistego) lub zwierzęciem oraz do podjęcia wszelkich czynności niezbędnych dla zapobieżenia możliwości powstania szkód spowodowanych przez przewożone przedmioty lub zwierzęta.

3. Osoba przewożąca rower powinna wejść do pojazdu drzwiami, przy których umieszczony jest piktogram z oznaczeniem roweru i ustawić rower równolegle przy burcie pojazdu w miejscu przeznaczonym do przewozu wózków.

4. Osoba przewożąca rower zobowiązana jest do jego właściwego zabezpieczenia i stania przy nim podczas jazdy. Do zabezpieczenia roweru w trakcie przewozu należy wykorzystać specjalne pasy mocujące, jeżeli pojazd jest w nie wyposażony.

5. Przed osobą z rowerem pierwszeństwo w przewozie posiadają osoby z niepełnosprawnością na wózkach inwalidzkich oraz pasażerowie z wózkami dziecięcymi. Pasażer z rowerem, który znajduje się w pojeździe, ma obowiązek ustąpienia miejsca w razie wyrażenia zamiaru skorzystania z przewozu przez osobę na wózku inwalidzkim lub z wózkiem dziecięcym i opuszczenia pojazdu wraz z rowerem. Ewentualny równoczesny przewóz przez pasażera roweru i przejazd osoby na wózku inwalidzkim lub z wózkiem dziecięcym, a także większej liczby rowerów jeżeli z pojazdu nie korzysta osoba na wózku inwalidzkim lub z wózkiem dziecięcym, możliwy jest pod warunkiem uzyskania zgody osoby kierującej pojazdem.

6. Przewóz rowerów Systemu Roweru Metropolitalnego „MEVO” w pojazdach komunikacji miejskiej jest zabroniony.

Rozdział 4. Postanowienia końcowe

§ 12. Traci moc Uchwała nr XVIII/337/12 Rady Miasta Gdyni z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie ustalenia przepisów porządkowych dla pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012 r. poz. 1443 z późn. zm.²⁾)

§ 13. Uchwała wchodzi w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodnicząca Rady Miasta Gdyni:
J. Zielińska

²⁾ zmiany: Dz. U. Woj. Pom. z 2015 r. poz. 1191, Dz. U. Woj. Pom. z 2017 r. poz. 3896

UZASADNIENIE

Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej wychodząc z konieczności uregulowania przewozu wózków inwalidzkich i wózków dziecięcych oraz rowerów, uchwałą Nr 4/2019 Zgromadzenia Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej z dnia 27 marca 2019 r., zarekomendował gminom – członkom Związku wprowadzenie w przepisach porządkowych obowiązujących w środkach komunikacji zbiorowej zapisów precyzujących te kwestie.

Proponowane zapisy dotyczą w szczególności kwestii prawa pierwszeństwa osób z niepełnosprawnością na wózkach inwalidzkich oraz osób podróżujących z wózkami dziecięcymi przed osobami podróżującymi z rowerami, tj. prawa pierwszeństwa mającego zastosowanie nie tylko w sytuacji, kiedy wszystkie wymienione w tych zapisach osoby na tym samym przystanku, wyrażają zamiar równoczesnego skorzystania z pojazdu miejskiej komunikacji zbiorowej, ale i w sytuacji, kiedy osoba z rowerem odbywa już ww. pojazdem podróż, którą musi przerwać, ponieważ osoba z niepełnosprawnością na wózku inwalidzkim oraz osoba z wózkiem dziecięcym znajdujące się na przystanku, do którego dojechał ów pojazd, zamierzają dopiero skorzystać z tego pojazdu.

W związku z powyższym działania legislacyjne powinny zmierzać ku popieraniu, ochronie i zapewnieniu pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby z niepełnosprawnością, w tym prawa do podróżowania wolnego od ograniczeń, a niniejsza legislacja jest wyrazem poszanowania przyrodzonej godności osób z niepełnosprawnościami. Dokonując przedmiotowych zapisów wzięto również pod uwagę fakt, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i jest uprawniona do ochrony przez społeczeństwo, a rodzice małych dzieci powinni otrzymywać od społeczeństwa niezbędną pomoc umożliwiającą im pełne i równe korzystanie ze środków komunikacji zbiorowej.

Wolno więc stwierdzić, że osobom podróżującym z rowerami zezwolono z podanych wyżej względów na podróżowanie pojazdami komunikacji zbiorowej pod warunkiem braku zamiaru odbycia podróży tymi pojazdami przez wyżej wymienione osoby uprzywilejowane, a ów brak jest elementem zobiektywizowanej zasady ryzyka towarzyszącej planowaniu podróży przez osoby chcące przewozić rowery w miejskim środku transportowym.

Konsekwencją takich rozwiązań jest pozbawienie osób podróżujących z rowerami w podanych wyżej sytuacjach przewozowych rekompensaty za odstąpienie od umowy przewozu, na co zezwala przepis art. 17 ust. 5 w związku z przepisami określonymi w ustępach od 1 do 4 artykułu 17 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jednolity : Dz. U., z 2017 r. poz. 1983 z późniejszymi zmianami). Przepisy ustępów 1-4 artykułu 17 Prawa przewozowego przewidują wprawdzie prawo podróżnego do zwrotu należności za niewykorzystane świadczenie przewozowe w razie nie dopuszczenia do przewozu lub usunięcia ze środka transportowego, ale ww. przepisy nie dotyczą komunikacji miejskiej, o czym wyraźnie stanowi art. 17 ust. 5 Prawa przewozowego.

Zaproponowane regulacje są wynikiem przeprowadzonego dialogu pomiędzy przedstawicielami władz miasta i operatorów oraz stowarzyszeń rowerowych.

Do przepisów porządkowych wprowadzono dodatkowo w § 11 ust. 2 pojęcie urządzenia transportu osobistego.

W § 11 ust. 6 przepisów porządkowych wprowadzono nadto zakaz przewozu w pojazdach komunikacji zbiorowej rowerów Systemu Roweru Metropolitalnego „MEVO”. System ten, którego budowa była współfinansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, jest obecnie zarządzany przez operatora: NB TRICITY Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Operator ten wydał Regulamin Systemu Roweru Metropolitalnego „MEVO” obowiązujący od dnia 14 marca 2019 r. W tym regulaminie, tj. w punkcie 10 rozdziału IV pt. Odpowiedzialność/Zobowiązanie, zabroniono użytkownikom ww. systemu przewożenia rowerów MEVO środkami transportu publicznego. Przedmiotowy zakaz został również wprowadzony w niniejszym akcie prawa miejscowego w celu ujednoczenia tej kwestii zarówno w regulaminie określającym zasady korzystania z roweru MEVO, jak i w niniejszych przepisach porządkowych.

W § 12 przepisów porządkowych uchylono uchwałą Nr XVIII/337/12 Rady Miasta Gdyni z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie ustalenia przepisów porządkowych dla pasażerów korzystających z komunikacji

miejskiej organizowanej przez Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni (Dz. Urz. Woj. Pom z 2012 r. poz. 1443 z późniejszymi zmianami). Niniejsze przepisy porządkowe odpowiadają zasadniczo regulacjom zawartym w uchylonej uchwale. Zmodyfikowano lub skreślono niżej opisane zapisy poprzedniej regulacji, ponieważ przepisy prawa miejscowego nie powinny powtarzać przepisów ustaw. Warto tu odnotować też rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody Lubelskiego z dnia 4 czerwca 2013 r., sygn. akt PN-II.4131.221.13, zgodnie z którą to tezą, za niedopuszczalne powinny być uznane przepisy miejscowego prawa wprowadzające zasady odpowiedzialności za szkodę powstałą w środkach publicznego transportu zbiorowego, a wynika to, po pierwsze, z braku odpowiedniego upoważnienia dla rady gminy, a po drugie, z objęcia zakresem unormowania materii już uregulowanej przez prawodawcę w drodze ustawy.

Zakwestionowane zapisy poprzedniej regulacji są następujące :

1/ w § 1 ust. 1 przepisów porządkowych wprowadzicie nie zmieniono zasady, iż wysiadanie i wsiadanie dozwolone jest tylko po zatrzymaniu się pojazdu na przystanku, tj. zasady przewidzianej w art. 46 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 2016), ale dodano zapis mówiący o tym, że ww. zasada obowiązuje na obszarze funkcjonowania sieci Zarządu Komunikacji Miejskiej w Gdyni;

2/ zrezygnowano z umieszczenia w niniejszych przepisach porządkowych zapisu stanowiącego, iż pasażer ponosi odpowiedzialność za wszelkie szkody i zanieczyszczenia pojazdu powstałe z jego winy, w tym powstałe w związku z przewozem zwierząt lub bagażu, ponieważ ww. materia została uregulowana w przepisie art. 415 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jednolity : Dz. U. z 2018 r. poz. 1025), stanowiącym, iż kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia;

3/ zrezygnowano z uchwalenia w niniejszych przepisach porządkowych zasady odpowiedzialności Zarządu Komunikacji Miejskiej w Gdyni za szkody powstałe na skutek przerwy w ruchu lub zmiany trasy przejazdu, ponieważ,

po pierwsze, zasada odpowiedzialności gminy i jej jednostek budżetowych została uregulowana w przepisie art. 417 § 1 Kodeksu cywilnego, stwierdzającym, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa, oraz w przepisie art. 417 § 2 Kodeksu cywilnego, stanowiącym, że jeżeli wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej zlecono, na podstawie porozumienia, jednostce samorządu terytorialnego albo innej osobie prawnej, solidarną odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę ponosi ich wykonawca oraz zlecająca je jednostka samorządu terytorialnego,

po drugie, wprowadzicie przepis art. 18 ust. 2 Prawa przewozowego stanowi, iż w razie przerwy w ruchu lub utraty połączenia przewidzianego w rozkładzie jazdy, podróżnemu przysługuje zwrot należności za cały przerwany przejazd, a ponadto może on bezpłatnie powrócić do miejsca wyjazdu, ale ustęp 3 artykułu 18 Prawa przewozowego przewiduje to, iż przepisu ustępu 2 nie stosuje się do przejazdów odbywanych na podstawie biletów uprawniających do przejazdów wielokrotnych oraz w komunikacji miejskiej;

4/ zrezygnowano z ujęcia w niniejszych przepisach porządkowych zasady odpowiedzialności przewoźnika za szkody powstałe w bagażu pasażera, ponieważ przedmiotowa materia została uregulowana w przepisie art. 63 ust. 1 Prawa przewozowego w następujący sposób: za rzeczy, które podróżny przewozi ze sobą pod własnym nadzorem, przewoźnik ponosi odpowiedzialność, jeżeli szkoda powstała z jego winy.